

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 17. Rok: 2024 Číslo: 04.

Vydané pre vnútornú potrebu farnosti

Cez púšť nás Boh vedie k slobode (posolstvo pápeža Františka na Pôstne obdobie 2024)

Bohu sme sa nezunovali. Prijmeme dobu pôstu ako intenzívny čas, v ktorom nám opäť zaznieva jeho slovo: „*Ja som Pán, tvoj Boh, ktorý ťa vyviedol z egyptskej krajiny, z domu otroctva*“ (Ex 20, 2).

Je to čas obrátenia, čas slobody. Aj samotného Ježiša Duch Svätý vyhnal na púšť, aby sa tam podrobil skúške slobody. On bude pred nami a s nami celých štyridsať dní: vtelený Boží Syn. Na rozdiel od faraóna Boh nechce poddaných, ale synov.

Púšť je miesto, kde môže dozrieť naša sloboda cez osobné rozhodnutie neupadnúť späť do otroctva. V Pôstnom období nájdeme nové kritériá hodnotenia a spoločenstvo, s ktorým sa môžeme vydať na cestu, po ktorej sme ešte nikdy nešli.

Avšak zahrňa to aj boj, ako o tom jasne hovorí Kniha Exodus i Ježišove pokušenia na púšti. Proti hlasu Boha, ktorý hovorí: „*Ty si môj milovaný Syn*“ (Mk 1, 11) a „*Nebudeš mať iných bohov okrem mňa*“ (Ex 20, 3), sa totiž stavajú lži nepriateľa. Ešte hrozivejšie ako faraón sú naše modly, ktoré by sme mohli chápať ako jeho hlas v nás. Byť všemohúci, byť každým uznávaný a vládnuť nad druhými: každý človek v sebe cíti vábenie týchto lží. Je to dobre známa cesta. Takto sa môžeme pripútať k peniazom, k určitým projektom, myšlienkam, cieľom, k svojmu postaveniu, tradícii, dokonca k niektorým ľuďom. Namiesto toho, aby nás posúvali, nás paralyzujú. Namiesto toho, aby nás spájali, stavajú nás proti sebe. Existuje však aj nové ľudstvo, ľud

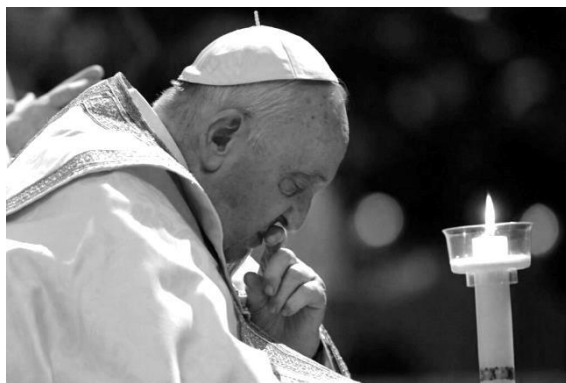
maličkých a pokorných, ktorí nepodľahli vábeniu týchto lží. Pokým tí, čo slúžia modlám sú nemí, slepí, hluchí a nehybní ako ony (porov. Ž 115, 4), chudobní duchom sú otvorení a pripravení: tichá sila dobra, ktoré uzdravuje a nesie svet.

Je čas konať, no v Pôstnom období konať znamená aj zastaviť sa. Zastaviť sa v modlitbe, prijať Božie slovo a zastaviť sa ako Samaritán v prítomnosti zraneného brata. Láska k Bohu a k blížnemu je jedna a tá istá láska. Nemať iných bohov znamená zastaviť sa v prítomnosti Boha, pri tele blížneho. Preto modlitba, almužna a pôst nie sú tri nezávislé skutky, ale ide o jeden pohyb otvárania a vyprázdnenia sa: preč

s modlami, ktoré nás zaťažujú, preč s pripútanosťou, ktorá nás väzní. V Božej prítomnosti sa staneme sestrami a bratmi, budeme vnímať druhých s novou intenzitou:

namiesto hrozieb a nepriateľov nájdeme spoločníkov na ceste.

Doba pôstu je aj časom komunitných rozhodnutí, malých i veľkých, idúcich proti prúdu, schopných zmeniť každodenný život jednotlivých ľudí aj celých štvrtí: ich nákupné zvyky, starostlivosť o stvorenstvo a začlenenie tých, čo sú neviditeľní alebo opovrhovaní. Každé kresťanské spoločenstvo pozývam k tomu, aby ponúklo svojim veriacim chvíle,

v ktorých by prehodnotili svoj životný štýl; aby si našlo čas preskúmať svoju prítomnosť v spoločnosti a svoj príspevok k jej zlepšeniu. Beda, ak by bolo kresťanské pokánie podobné tomu, čo zarmucovalo Ježiša. Aj nám hovorí: „*Nebud'te zamračení ako pokrytci. Znetvorujú si tvár, aby ľudia videli, že sa postia*“ (Mt 6, 16). Nech skôr vidno na tvárach radosť, nech cítiť vôňu slobody, uvoľnime tú lásku, ktorá robí novým všetko, počnúc tými najmenšími a najbližšími vecami.

Ak sa toto Pôstne obdobie stane časom obrátenia, stratené ľudstvo pocíti príval tvorivosti: úsvit novej nádeje. Chcel by som vám, tak ako mladým

ľuďom, ktorých som stretol minulé leto v Lisabone, odkázať: „*Hľadajte a riskujte, hľadajte a riskujte. Na tejto križovatke dejín sú výzvy obrovské a náreky sú*

bolestné – sme svedkami tretej svetovej vojny po kúskoch. Zariskujme však a myslíme na to, že nie sme v agónii, ale vo chvíli pôrodu; nie na konci, ale na začiatku veľkého predstavenia. Takto uvažovať chce však odvahu“

Ide o odvahu obrátiť sa, vyjsť z otroctva. Viera a láska držia za ruku toto dieťa, ktorým je nádej. Učia ju kráčať a zároveň ju ťahajú vpred.

Žehnám všetkých vás aj vašu pôstnu cestu.

Modlitba sv. Efréma Sýrskeho

(modlitby vo Veľkom pôste)

Pane a Vládca môjho života, odním odo mňa ducha znechutenosti, nedbalosti, mocibažnosti a prázdnych rečí.

Daruj mne, svojmu služobníkovi, ducha miernosti, poníženosti, trpezlivosti a lásky.

Áno, Pane a Kráľu, daj, aby som videl vlastné prehrešenia a neposudzoval svojho brata, lebo ty si požehnaný na veky vekov. Amen.

Veľký pôst je bohatý na modlitby spojené s kajúcim charakterom.

Za najkratšiu typicky pôstnu modlitbu môžeme považovať modlitbu, ktorá sa pripisuje veľkému učiteľovi duchovného života sv. Efrémovi Sýrskemu.

Túto modlitbu sa modlíme počas veľkého pôstu v závere každej liturgickej modlitby. Po prvom prednášaní modlitby za každou prosbou nasleduje veľká poklona. Potom nasleduje dvanásť malých poklôn, pri ktorých prednášame

Bože, buď milostivý mne hriešnemu.

Bože, očisť moje hriechy a zmiluj sa nado mnou.

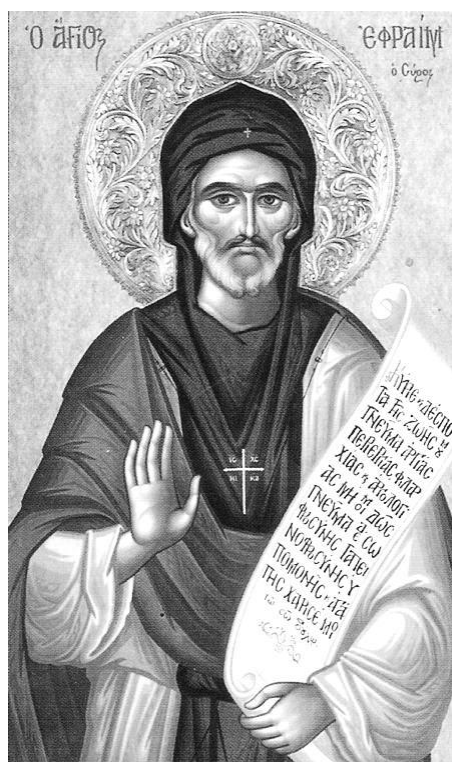
Mnoho rás som zhrešil, Pane, odpusť mi.

Táto krátka modlitba má veľmi významné miesto nielen vo veľkopôstnom období, pretože jedinečným spôsobom pomenúva negatívne a pozitívne prvky pokánia. Je to akýsi zoznam osobného veľkopôstneho úsilia, ktoré nám má pomôcť zabrániť zbavovať sa základných neuhov, ktoré nám formujú život a skutočne bránia, aby sme sa nezačali obracať k Bohu.

Takým počiatocným neuhom je prázdnota (znechutenosť). Je to istý druh lenivosti, ktorý nás neustále tlačí nadol a presviedča nás, že žiadna zmena nie je možná a koniec koncov

ani vítaná. V skutočnosti je to pohrdanie každou duchovnou výzvou, aby z nášho života urobila hroznú duchovnú púšť.

Ak našu dušu pozväzuje prázdnota, nastupuje neuh sklúčenosti. Inými slovami povedané je to malomyselnosť, ktorá v nás spôsobuje neschopnosť vidieť niečo dobré, všetko čo sa deje redukuje na to, aby sme to videli negatívne. Je to skutočná diabolská sila v nás, ktorú nám

diabol ako prvotný klamár podsúva. Skľúčenosť je samovraždou duše, pretože ak je ňou človek pozväzovaný, je neschopný vidieť svetlo.

Panovačnosť (mocibažnosť) je ďalší neuh, ktorý nás oddeľuje od Boha. Ak sa náš život neorientuje na Boha, ak nie je zameraný na hodnoty, ktoré sú večné, tak sa staneme egoistami, to znamená, že všetci ostatní sa stávajú prostriedkami nášho sebauspokojenia. Ak Pán nie je učiteľom môjho života, potom sa ja stávam svojím učiteľom, kedy len ja mám najlepšie predstavy, túžby, potreby... Nemyslime si, že sa to musí prejaviť v priamej potrebe rozkazovať a ovládať iných, ale naopak môže to vyznieť v ľahostajnosti, v pohrdaní, bezohľadnosti a neúctivosti.

Ako posledný neuh vymenúva Efrém prázdnovravnosť. Ako jediným zo stvorenia nám dal Boh dar reči. Ale ako je to pre nás ten najväčší dar, môže sa pre nás stať aj najväčším nebezpečenstvom. Ak sa slovo odkláňa od svojho Božského pôvodu a účelu, stáva sa prázdny.

To sú štyri negatívne objekty pokánia, ktoré máme počas obdobia pôstu odstraňovať, pričom je podstatné nezabudnúť, že jedine Boh ich dokáže celkom odstrániť. Modlitba následne prechádza k pozitívnym cieľom pokánia.

Čistota! V prvom rade nejde len o čistotu súvisiacu so sexualitou v živote človeka. Ak sa pozrieme na cirkevnoslovanské slovo „cilomúdrije“ je zrejmé, že v tejto modlitbe prosíme o plnú múdrosť, ktorá je opakom prázdnoty. To znamená, že prosíme o čistotu vo všetkom- v pohľadoch, rečiach, skutkoch...

Pokora! Je víťazstvom pravdy v nás, pretože iba pokora je schopná prijímať pravdu, vidieť a akceptovať veci také aké sú. Aj písmo nám hovorí, že Boh obdarúva milosťou pokorného, ale pyšnému sa protiví.

Trpezlivosť! Človek žijúci v tomto svete je častokrát netrpezlivý, pretože je nevšímavý voči sebe a rýchly v odsudzovaní iných.

Trpezlivosť je Božská vlastnosť. Boh je trpezlivý, pretože ma poznanie všetkého. Čím viac sa približujeme k Bohu, tým viac sme trpezliví.

Láska uzatvára všetky cnosti, rast a úsilie. Láska, ktorú dáva ako dar jedine Boh.

Modlitba sv. Efréma Sýrskeho vo svojich prosbách vymenúva všetky neduhy, ktorých sa máme zbavovať. Vymenúva však aj všetky cnosti, ktoré môžeme dostať od Boha ako dar, ak sa budeme utiekať k nemu s prosbou o spásu.

Liturgický program

Liturgický program po 3. pôstnej nedeli

04.03. - 10.03. 2024

Pondelok 04.03.	Sv. Porfyrios, gazský biskup	17:00 Veľkopôstná večiereň
Utorok 05.03.	Sv. mučeník Konón	06:45 Veľkopôstny moleben 17:00 Veľkopôstná večiereň
Streda 06.03.	42 svätí mučeníci z Amoria zdržanlivosť od mäsa	16:30 Krížová cesta 17:00 Lit. VPD (slov.) 1. o. Emil, Michal 2. † Michal, Daniela, Ondrej, Anna...
Štvrtok 07.03.	Sv. hieromuč. biskupi v Chersone: Bazil, Efrém, Kapitón, Eugen, Aiterios...	06:45 1. čas s poklonami sv. Efréma Sýrskeho 17:00 Veľkopôstná večiereň
Piatok 08.03.	Prep. otec a vyznávač Teofylakt, nikomédijský biskup zdržanlivosť od mäsa	16:30 Krížová cesta 17:00 Lit. VPD (slov.) 1. * Ivana s rod. 2. * Vlasta
Sobota 09.03.	40 svätí mučeníci zo Sebastey 4. zádušná sobota	07:00 sv. lit. (csl.) † z farnosti (panychída) 18:00 sv. lit. (slov.) † z farnosti (panychída)
Nedeľa 10.03.	4. pôstna nedeľa - prep. otec Ján, autor spisu Rebrík Sv. mučeník Kodrat a spol. hl. 8	07:30 sv. lit. (slov.) * Róbert, Ľubica, Róbert, Ľubica 09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 11:00 sv. lit. (slov.) * Irena 17:00 Veľkopôstná večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * Marta s rod.

Sv. Efrém Sýrsky

(Synaxár - životy svätých)

Efrém Sýrsky sa narodil v prvých rokoch 4. storočia v Mezopotámii, v meste Nisibia. Jeho rodičia boli roľníci. Aj keď chlapca vychovávali v kresťanskej viere, jeho mladé roky neboli bez mravných pádov.

Od prírody bol výbušný, často sa hádal, jednal bez rozmýšľania a bol bitkárom. V srdci prechovával závisť. Bol odmietavý voči chudobným ľuďom. Pochyboval o viere, ale zvlášť o Božej prozreteľnosti. Boh ho však vyliečil nasledujúcim spôsobom. Raz bol nevinne obvinený z krádeže oviec, a aj zatvorený do väzenia. Čoskoro k nemu zatvorili ešte dvoch mužov, ktorí boli tiež nespravodlivo odsúdení. Na siedmi deň vo väzení počul vo sne hlas: *„Teraz nie si vinný. Trpíš však za predošle hriechy. Rovnako trpia aj ostatní.“*

Keď sa prebudil, porozprával aj ostatným o svojom sne. Každý z nich sa zamyslel nad svojim predchádzajúcim životom. Zistili, že konali zlé skutky podobne ako Efrém. Nakoniec na súde bola dokázaná Efrémova nevina.

On v tom však už videl Božiu ruku. Čoskoro po návrate domov odišiel do hôr medzi mestami Nisibia a Edessa, kde sa stal učeníkom sv. Jakuba Nisibijského.

Tam sa z hnevajúceho a o všetkom pochybujúceho mladíka, stal pokorný a tichý pustovník, ktorý stále oplakával svoje hriechy.

Raz mu niesol brat pustovník obed, ale cestou padol a rozbil nádobu, v ktorej bolo jedlo. Efrém sa nenahneval, ale s úsmevom riekol: *„Ak pokrm nechce k nám, musíme ísť my k nemu.“* Ehol k črepinám z hrnca a zjedol, čo sa ešte dalo. Keď sa stal Jakub nisibijským biskupom, zavolať si Efréma k sebe, aby mu zveril vyučovanie detí. Jakub vzal Efréma so sebou aj na prvý všeobecný koncil do Nicei (r. 325).

V tejto dobe ho chcelo isté dievča zviazať na hriech. Po jeho dlhom naliehaní jej odpovedal: *„Ak mám tak urobiť, chcem si zvoliť miesto, ktoré by sa mi na to páčilo.“* „A kam spolu pôjdeme?“ spýtalo sa dievča. *„Na trhovisko na námestí“*, odpovedal jej. Tá s hrôzou odvetila: *„Veď sa tam pred ľuďmi budem musieť hanbiť!“* „Tak, ty hlúpa, hanbiš sa pred ľuďmi, ale pred všadeprítomným Bohom sa nehanbíš?“ Tieto slová vyvolali u dievčaťa obrat. Tak povzbudená zlepšila svoj život.

Žiadal, aby jeho pohreb bol jednoduchý, bez pompéznosti.

„Nespievajte na mojom pohrebe žiadne smútočné piesne. Nedopustite, aby sa konala smútočná reč. Nechcem kadidelnice, ani fakle, ale prajem si byť pochovaný ako chudobný. Moju mŕtvolu

nekladajte do cennej látky, ale hod'te ju do hrobu, ako najväčšieho vyvrheľa sveta. Nestavajte mi pomník - som len hniloba..."

Čoskoro nato, v roku 373, zomrel.

Sviečka ako symbol nádeje

(príbeh pre potešenie duše)

V jednom chráme horeli štyri sviečky tak tichučko, že bolo počuť, keď sa začali rozprávať.

Prvá sviečka vzdychla a povedala: „Volám sa MIER. Moje svetlo síce svieti, ale ľudia žiaden mier nedodržiajú.“ Jej svetielko bolo čím ďalej slabšie, až nakoniec celkom zhaslo...

Svetlo druhej sviečky zablikalo a sviečka povedala: „Volám sa VIERA. Som zbytočná, pretože ľudstvo nechce o Bohu nič vedieť. Nemá teda význam, aby som horela.“ Miestnosťou zavial prievan a druhá sviečka zhasla...

Ticho a smutno sa o slovo prihlásila tretia sviečka. „Volám sa LÁSKA. Už nemám dosť sily, aby som ďalej horela. Ľudia ma odložili nabok. Vidia len sami

seba a nikoho iného, koho by mali mať radi.“

A s posledným záchvevom zhaslo i toto svetlo...

Vtom vošlo do miestnosti dieťa, pozrelo sa na sviečky a povedalo: „Vy predsa musíte horieť a nie byť zhasnuté!“ A takmer sa pustilo do plaču...

Vtom sa dostala ku slovu i štvrtá sviečka a povedala: „Neboj, sa, pokiaľ ja horím, môžeme znovu zapáliť i ostatné sviečky. Volám sa NÁDEJ.“

Dieťa od tejto sviečky zapálilo zápalku a rozsvietilo znovu ostatné sviečky.

Plameň nádeje by nikdy nemal v našom živote vyhasnúť... A každý z nás by mal neustále udržiavať plamene mieru, viery, lásky a nádeje .

